

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات ۸۶ - ۷۱

ارزیابی و اعتبار سنجی اخلاقی از مسئولیت‌های قانونی دفتر بودجه کنگره در تعیین بودجه سالیانه در ایالات متحده

^۱ عباس امامی^۲ عسکر جلالیان^۳ سید حسین صادقی

چکیده

این مطالعه به بررسی ارزیابی و اعتبار سنجی اخلاقی از مسئولیت‌های قانونی دفتر بودجه کنگره در تعیین بودجه سالیانه در ایالات متحده می‌پردازد. روش مورد استفاده در این پژوهش به صورت توصیفی-تحلیلی می‌باشد و برای جمع‌آوری اطلاعات از رویکرد اسنادی استفاده شده است. اگرچه در بسیاری موارد بودجه سالانه علاوه بر تحمیل نظرات کارشناسان دفتر ریاست جمهوری و همچنین مجلس سنا دچار تغییراتی می‌شود اما مهم‌ترین بخش تصویب آن در کنگره صورت می‌گیرد و در این میان دفتر بودجه نقش کلیدی برای تأیید و تصویب آن دارد. این موضوع بدان معنی است که بدون در نظر گرفتن نقش کلیدی این نهاد نمی‌توان فرایند بودجه‌ریزی در ایالات متحده را مورد بررسی قرار داد، چرا که وظیفه اصلی تعیین و تخمین بودجه سالانه و نظارت بر اجرای صحیح خرج کرد آن در ایالات متحده طبق قانون مصوب ۱۹۷۴ میلادی بر عهده دفتر بودجه است. تصویب بودجه از نظر قانونی و اخلاقی در ایالات متحده آمریکا متضمن بررسی دقیق بودجه، عملکرد و تفریق آن می‌باشد به نحوی که دفتر بودجه خود را از نظر قانونی و اخلاقی موظف می‌داند تا تمامی مراحل آن را دقیق به انجام برساند.

واژگان کلیدی

اعتبارسنجی اخلاقی، اخلاق، دفتر بودجه کنگره، تنظیم بودجه، ایالات متحده.

۱. دانشجوی دکتری تخصصی، گروه حقوق، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی.

Email: Abbas.emami57@yahoo.com

۲. دانشیار، گروه حقوق، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

Email: Dr_ajalalian@yahoo.com

۳. استادیار، گروه حقوق، واحد زابل، دانشگاه ملی زابل، زابل، ایران.

Email: h.sadeghi1361@yahoo.com

پذیرش نهایی: ۱۳۹۹/۲/۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۱۲/۱۰

طرح مسأله

از زمان پیدایش واژه بودجه، تعاریف متعددی از آن بعمل آمده است که با توجه به نوع برداشت و نگاه افراد به موضوع بودجه متفاوت می‌باشد (محمدی و نورملکی، ۱۳۹۵: ۴۸). بودجه سندی است که درآمدها و هزینه‌های دولت را طی یک سال مالی تعیین می‌کند و نقشی بسیار مهم و حیاتی در رشد و بالندگی اقتصاد کشور بر عهده دارد (ولیکانی و صفری، ۱۳۹۱: ۱۳۶). بودجه آینه تمام‌نمای سیاست مالی دولت برای دستیابی به اهداف ملی است (تقی‌زاده و همکاران، ۱۳۸۸: ۳۸). مفهوم بودجه همگام با تکامل دولت‌ها و پیچیده‌تر شدن وظایف دولت، تغییر و تکامل یافته است (سعیداکرانی و همکاران، ۱۳۸۸: ۱۴۲). رشد نامتناسب فعالیت‌های دولت و نبود شفافیت میزان دخالت در امور اقتصادی، تقسیم ناموزون و غیرمنطقی وظایف بین دستگاه‌های اجرایی، موجب گردیده که انجام عملیات در بودجه با کندی صورت گیرد و همچنین منجر به اتلاف منابع و کاهش کارایی هزینه‌های بودجه شود (الماسی و همکاران، ۱۳۹۵: ۳۵). بودجه فرایندی است که اطلاعات را به تصمیم تبدیل می‌کند. بودجه بندی انواع و روش‌های مختلفی دارد و دولت‌ها همواره به دنبال دقیق‌ترین و مناسب‌ترین نوع آن هستند تا از طریق آن بتوانند به بهترین شکل از عهده مسئولیت اخلاقی، قانونی و پاسخگویی آن برآیند (محمدیان و مهتری، ۱۳۹۳: ۷۶). بودجه سه نقش اصلی ایفا می‌کند: نقش مدیریتی (برای تأمین کالا و خدمات عمومی)، نقش اجتماعی (ایجاد عدالت اجتماعی، قانونی و اخلاقی، فقرزدایی و کم کردن فاصله طبقاتی) و نقش اقتصادی (رشد و توسعه اقتصادی از طریق حجم اعتبارات تملک‌داری - های سرمایه‌ای و موازنه یا ثبات اقتصادی به کمک موازنه عرضه و تقاضای کل) (نیکوکار و همکاران، ۱۳۹۵: ۳۵۰). بودجه دولت که به عنوان سند نشان‌دهنده برنامه‌ها و هدف‌های دولت است، باید متناسب با وظایف دولت باشد (مومنی و صالحیان و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۸۰). هدف اصلی نظام‌های بودجه بندی، پاسخگویی و ارزیابی عملکرد دولت است (قدیم‌پور و طریقی، ۱۳۸۸: ۶۰). به طور کلی نظام‌های بودجه ریزی، نظام‌هایی هستند برای تولید و تبادل اطلاعات مربوط به اعتبارات دولت به کار می‌روند (یوسف‌نژاد، ۱۳۸۸: ۷۰). نظارت و کنترل بودجه در واقع به معنی «نظارت بر بودجه از جهت صحت عملیات اجرایی و انطباق آن با هدف‌ها و برنامه‌ها» است. چون بودجه، مأموریتی است که از طرف قوه مقننه به دولت محول شده است، پس باید به نحوی از درستی انجام این مأموریت آگاهی به دست آید تا بتوان در تنظیم آن موارد قانونمندی و نظام اخلاقی را نیز رعایت نمود (الماسی و اشرف‌پور، ۱۳۹۲: ۱۰۶). با عنایت به تجربه‌های نظام‌های اداری و مالی در جهان، بودجه ریزی شیوه‌های متفاوتی به خود دیده است که هر کدام از آن با توجه به زمینه‌های اداری، اخلاقی، قانونی و مدیریتی دارای اهداف و فرایندهای مختلفی است (رضایی، ۱۳۹۵: ۵۹) که این موضوع در خصوص بودجه ایالات متحده دارای جایگاه ویژه

می باشد. در ایالات متحده امریکا نظارت و تسهیل در خصوص بودجه برعهده دفتر کنگره می باشد. این موضوع در نظام قانون گذاری ایالات متحده قدمتی بیش از صد سال دارد و در این میان همواره استنادات قانونی برای تأیید بودجه مالی بر عهده دفتر کنگره بوده است، بر این اساس این مطالعه در نظر دارد که به بررسی دفتر بودجه کنگره قانون مداری و اخلاق و نقش آن در تأیید و نظارت بر بودجه های سالیانه در این کشور بپردازد.

تنظیم بودجه در ایالات متحده

تنظیم بودجه در دولت فدرال ایالات متحده طی روندی متفاوت از سایر کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری اقتصادی انجام می گیرد. این فرآیند پیامد دو عامل می باشد: یکی تفکیک کامل قوا که ویژگی شاخص نظام قانون اساسی آمریکاست و دیگری تحولات درازمدت تاریخی که طی آن لایه هایی جدید، پی در پی به ابداعات و تغییرات سازمانی موجود اضافه گردید. نقش کنگره در صدور مجوز بودجه از قوای مقننه ای اکثر کشورهای عضو سازمان توسعه و همکاری های اقتصادی فعال تر و مستقل تر است. (بلوندل^۱ و همکاران، ۲۰۰۳) کنگره در خصوص اصلاح بودجه ای پیشنهادی رئیس جمهور با هیچ محدودیتی رو به رو نیست. (لینرت^۲، ۲۰۰۴) توجه به این نکته ضروری است که برخلاف اغلب کشورها، لایحه ای بودجه ای رئیس جمهور عملاً پیشنهادی بیش نیست و تنها در حد معیار عمل در اقدامات بعدی کنگره باقی می ماند. لایحه ای بودجه ای رئیس جمهور از بدو ورود، و حتی بدون مدنظر قرار دادن موازنه ای قدرت، محکوم به مرگ است. (بلوندل^۳ و همکاران، ۲۰۰۳) بودجه ای رئیس جمهور فقط یک درخواست برای مجلس است و مجلس نیاز نیست که پیشنهادهای او را بپذیرد. با این حال قدرت برای تدوین و تسلیم بودجه یک وسیله ای مهم در جهت گیری رئیس جمهور از شاخه ای اجرایی و سیاست ملی است. (راسخ و رضایی، ۱۳۹۱: ۱۴۰) تنظیم بودجه در ایالات متحده براساس تغییر و کاهش بودجه های تخصصی در کنگره مورد بررسی قرار می گیرد. تمام این کاهش ها در بودجه های تخصصی و صرفه جوئی در آنها بدین صورت انجام گرفته است که در مورد استحقاق افراد برای دریافت این گونه کمکها شرائطی قائل شده اند که بیش از پیش بازدارنده بوده محدودیتهای بیشتری را موجب شده اند (بوژه، ۱۳۶۵: ۱۷۶) در این میان کنگره نقش کلیدی و قدرت اصلی در باز تنظیم بودجه سالیانه ایالات متحده را بازی می کند. قدرت کنگره در طرح و تصویب قوانین محدود به اختیارات است که به طور صریح یا ضمنی بموجب قانون اساسی به کنگره تفویض شده است بند هشتم از ماده اول هفده مورد را تصریح نموده است (بوشره ری،

1. Blondal

2. Linert

3. Blondal

۱۳۳۸: ۸۹) در این زمینه کنگره برای تنظیم بودجه می‌تواند اصلاحاتی را اعمال نماید. این اصلاحات در بیش‌تر موارد ابتدا برای کمک به مدیران اجرایی در بخش دولتی طراحی شده بود شامل و مدیران ارشد دولتی یا قوه مقننه نمی‌شد. این بدان معنی است که مدیران ارشد دولتی در بهترین حالت نسبت به گنج‌نابیدن شاخص‌های عملکردی در بودجه، بی‌تفاوت بودند. کنگره و دفتر مرکزی بودجه به طور معمول این شاخص‌ها را در ممیزی عملکرد دستگاه‌های دولتی بکار نگرفتند (پناهی، ۱۳۸۴: ۲۵)

دفتر بودجه کنگره

دفتر بودجه کنگره آمریکا که یک نهاد مستقل و فراهیزی است (جمشیدی، ۱۳۹۱: ۱۶۰) در سال‌های اخیر اداره بودجه کنگره آمریکا روشی را جهت تخمین شکاف محصول با استفاده از تابع تولید ارائه کرده که بسیار مورد توجه و پذیرش واقع شده است (خورسندی و همکاران، ۱۳۸۸: ۸۹) و از رویکردهای نوین در بررسی و تخصیص بودجه سالانه به شمار می‌رود. بودجه کنگره وظیفه تنظیم و بازسازی بودجه سالیانه را برعهده دارد و دولت برای انجام این وظایف مجبور است مخارج و هزینه‌های بسیار سنگینی را متحمل شود و برای تامین منابع مالی این مخارج، منابع درآمدی گوناگونی را مهیا سازد (پوررضا و همکاران، ۱۳۹۶: ۲۰۸). دفتر بودجه کنگره یکی از نهادهای نظارتی در خصوص بودجه سالیانه است و در این زمینه نظارت از جمله ابزارهایی است که به تحقق و ایفای مسئولیت پاسخ‌گویی به کنگره کمک می‌نماید (خدابخشی و جباری، ۱۳۹۴: ۵۴). دفتر کنگره در بررسی بودجه به موضوع مؤلفه‌ای آن توجه می‌کند و مؤلفه‌های بودجه، ماهیت «باید انگارانه» دارند؛ لذا ممکن است شاهد بودجه‌هایی باشیم که یک یا برخی از این ویژگی‌ها و مؤلفه‌ها را نداشته باشند (رستمی و برزگر خسروی، ۱۳۹۳: ۸۷). در دفتر کنگره قانون «عملکرد و نتایج» از سال ۱۹۹۳ مبنای تهیه و تنظیم بودجه بوده است. در این قانون برنامه ریزی استراتژیک، کنترل و ارزشیابی عملکرد، انعطاف‌پذیری و پاسخگویی مورد تأکید قرار گرفته است (کردیچه، ۱۳۹۳: ۴۸ و ۵۰). دفتر بودجه در تنظیم و نظارت بر ردیف‌های بودجه دارای اختیارات کافی است چرا که در حالت عادی اگر الزامات مربوط به بودجه و بودجه ریزی مورد اهتمام قرار نگیرد، کشور دچار اختلال وظایف و ناکارآمدی در عملکردها خواهد شد (غمامی، ۱۳۹۵: ۶۶).

صلاحیت دفتر بودجه کنگره^۱

دفتر بودجه کنگره بر اساس قانون بودجه کنگره و کنترل توقیف (مصوب ۱۹۷۴) تأسیس شد. بخش اساسی از فعالیت‌های دفتر بودجه کنگره مربوط به حمایت از کمیته‌های بودجه

1. Congressional budget office

مجلس نمایندگان و سنا می شود؛ (که این کمیته ها نیز بر اساس قانون بودجه مصوب ۱۹۷۴ تأسیس گردیده اند.) این کمیته ها طبق قانون، مسئول فرایندی هستند که کنگره طی آن، اهداف خود را در مورد بودجه فدرال تعیین می کند که شامل کلیه درآمدها و مخارج، نتایج کسر یا مازاد بودجه و توزیع هزینه های فدرال در مقوله های کلی و کاربردی است. سیاست ها و اصولی که دفتر بودجه کنگره را شکل داده از ابتدای امر تأثیر اساسی بر کارایی آن داشته است. دفتر بودجه کنگره دفتری حرفه ای و غیرحزبی است. موضع غیر حزبی دفتر سبب اعتبار و شهرت و حرفه ای گری آن گردیده و اعتبار محصولات آن را بالا برده است. گزارش های دفتر بودجه کنگره، تحلیل هایی مستقل بوده و تخمین هایی در زمینه بودجه و اقتصاد و نیز گزینه ها و سیاست های جایگزین و بی بدیل را در مورد سیاست های اقتصادی کنگره مطرح می کند. بر طبق قانون بودجه، دفتر بودجه کنگره باید اولویت کاری خود را به کمیته های بودجه مجلس نمایندگان و سنا قرار دهد و در مرحله بعد درخواست های کمیته تخصیص بودجه^۱ و سپس کمیته مالی مجلس نمایندگان^۲ و کمیته مالی مجلس سنا^۳ و در نهایت درخواست های سایر کمیته های کنگره را مدنظر قرار داده و به آنها پاسخ گوید. وظیفه دفتر بودجه کنگره تهیه برآوردهای هزینه های فدرال در مورد همه لوایح و طرح ها جز طرح های مربوط به تخصیص بودجه است که از جانب کمیته های هر یک از دو مجلس ارائه شده اند. اعضای کمیته موظف اند، CBO را در هنگام ارائه، گزارش و نیز هنگامی که برآورد هزینه مورد نیاز است، مطلع کنند. به عنوان مثال، امکان دارد CBO برآورد هزینه ها را برای مجموعه ای از طرح ها که در کمیته فرعی مطرح شده انجام دهد که می تواند در مرحله پیش نویس طرح یا اصلاح طرح باشد. همچنین، CBO می تواند برآورد هزینه ها را در مرحله طرح آن لایحه در صحن علنی یا لویحی که از تصویب یکی از مجلسین گذشته است، انجام دهد (سی بی او، ۲۰۰۴).

پس از تصویب طرح بودجه سالانه، کمیته های بودجه نقش اساسی در اجرای مفاد آن دارند. در این راستا CBO، تأثیر طرح های مختلف ارائه شده توسط کمیته ها را بررسی می کند و برنامه تصویب قوانینی که بر بودجه تأثیر می گذارد را روزآمد می کند. علاوه بر این CBO، گزارش های تحلیلی را برای کنگره و دولت تهیه می کند و توصیه هایی در دو مورد کلی به آنها ارائه می کند: آیا محدودیت های اعمال شده در تخصیص بودجه برای هزینه های ضروری و اضطراری فراتر از حد خود بوده است و آیا تصویب هر گونه قانونی که هزینه ها و درآمدهای

1. Appropriations committee
2. Way and mean committee on finance
3. Senate committee on finance
4. CBO

تقسیم تأثیر می‌گذارد باعث کسر مازاد بودجه می‌شود یا خیر. دلیل آن این است که CBO بودجه مخصوصی را در یک برنامه دولتی در اولین سال مثبت می‌داند برای اینکه هزینه‌های چنین برنامه‌ای برای دولت احتمالاً تا سال بعد سطحی نخواهد بود (آرتور، ۱۳۸۵: ۵۳)

مسئولیت‌های قانونی CBO

قانونی که بیانگر وظایف و کارکردهای دفتر بودجه‌کنگره (CBO) است، عنوان دوم قانون بودجه‌کنگره مصوب ۱۹۷۴ است. سایر مسئولیت‌ها در مورد برآورد و تخمین بودجه در عنوان سوم و چهارم این قانون آمده است. قوانین مصوب بعدی مسئولیت‌های دیگری نیز در مورد تحلیل‌ها بر دوش CBO بار کرده است. طبق بند دوم از قانون بودجه، وظیفه اصلی CBO تهیه اطلاعات مربوط به بودجه برای تمامی کمیته‌های هر دو مجلس با رعایت اولویت تهیه اطلاعات برای کمیته‌های بودجه هر دو مجلس سپس کمیته‌های تخصیص بودجه، مالی مجلس نمایندگان و سنا است. تنها وظیفه CBO که در این قانون به آن تصریح شده است تهیه اطلاعات برای کمیته‌ها و در صورت درخواست اطلاعات تکمیلی برای آن‌ها است. بند دوم، CBO را موظف می‌سازد چندین گزارش خاص را برای کمیته‌های بودجه به طور سالانه تهیه کند و در آن‌ها به ارزیابی منظم دورنمای اقتصادی و بودجه پرداخته و مطالعاتی در مورد مسائل مربوط به بودجه انجام دهد. از دیگر مسئولیت‌های «CBO»، تحلیل برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌هایی است که بر بودجه‌ی فدرال و اقتصاد تأثیر می‌گذارند. اکثر درخواست‌ها در این زمینه از جانب رئیس یا مقامات ارشد کمیته‌های اصلی و فرعی است. این دفتر برای جلوگیری از رفتار حزبی به درخواست‌هایی از این دست پاسخ نمی‌دهد. برخی از تحلیل‌های دفتر بودجه‌ی کنگره (CBO) نه تا دوازده ماه طول می‌کشد تا کامل شود. تحلیل‌هایی نیز کم‌تر از این مدت به صورت گزارش و گزارش کار منتشر می‌شود. برخی از گزارش‌های «CBO»، بحث‌های کلی را در موضوعات خاص نه تنها در کنگره و دولت بلکه در سراسر کشور شکل می‌دهند. فهرست انتشارات این دفتر بیان‌گر حوزه‌ی گسترده‌ی کاری آن است. (راسخ و رضایی، ۱۳۹۱: ۱۵۱)

بند سوم و چهارم قانون بودجه‌کنگره^۱ وظایف دیگری را برای CBO در نظر می‌گیرد و آن را ملزم می‌سازد طرح‌ها و لوایح گزارشات مشترک کمیته‌های دو مجلس یا طرح‌های هر کدام از مجلسین را بازبینی کند. بند سوم شامل همه طرح‌ها یا بیانیه‌های مشترکی می‌شود که شیوه جدید بودجه یا مخارج مانند طرح‌های تخصیص بودجه یا طرح‌هایی که درآمدها را کاهش یا افزایش می‌دهد، بیان می‌دارند بند چهارم شامل تمامی طرح‌ها و لوایح مشترک جز طرح‌های تخصیص بودجه و طرح‌های معافیت‌های شخصی می‌شود. بر اساس این موارد CBO باید

برآورد هزینه‌ها و درآمدهای کلیه طرح‌ها و لوایح کمیته‌های کنگره و نیز دولت را انجام دهد. تخمین و برآورد هزینه‌ها که توسط CBO انجام گردیده است به همراه طرح‌ها و بیانیه‌ها در صورتی که قبل از اعلام به کمیته‌ها ارسال شده باشد، منتشر می‌شود. برای برآورد تأثیر قانونی بر درآمدها، اموال و دارایی‌ها و هدایا، مالیات‌های غیرمستقیم و مالیات کارمندان دولت، دفتر بودجه کنگره طبق قانون بودجه کنگره باید انحصاراً به تخمین‌های درآمدی کمیته مشترک مالیات دو مجلس رجوع کند. قوانین در این زمینه نیز طی چند، دهه گذشته تاکنون به شکلی ترسیم شده‌اند که نقش مسلط کنگره در بودجه ریزی را حفظ نمایند. در حال حاضر بودجه دولت فدرال ایالات متحده آمریکا، ضمیمه فرایند سالیانه از طریق قانون بودجه کنگره کنترل توقیفات ABC وضع می‌شود. قانون بودجه کنگره در واقع بخش اصلی کنترل بودجه را از قوه مجریه به قوه مقننه انتقال داده است. کنگره آمریکا روند تنظیم بودجه اش را طبق قانون؛ «بودجه کنگره و کنترل توقیف» در سال تغییر داد که به تصویب لایحه بودجه متوسط کنگره و تاسیس «اداره بودجه کنگره» و «کمیته‌های بودجه کنگره» انجامید (رضایی، ۱۳۹۰: ۸۱)

قانون بودجه متوازن و کنترل کسر بودجه اضطراری ۱۹۸۵، قانون بودجه متوازن و کنترل کسر بودجه اضطراری مؤکد ۱۹۸۷ و قانون اجرای بودجه ۱۹۹۰ وظایف دیگری را نیز برای CBO در نظر می‌گیرد از جمله: تخمین بودجه با هدف کنترل آن. این کارکرد شامل تهیه گزارشات تحلیلی متعدد برای کنگره و دفتر مدیریت و بودجه است. همچنین قانون اجرای بودجه، CBO را ملزم به تجدید نظر در برآوردهای خود در مورد هزینه‌ها و درآمدهای مستقیم در مورد قانون معافیت‌های شخصی و نیز لوایح عمومی یا قطعنامه‌های مشترک می‌سازد. همچنین CBO موظف است تخمین‌ها و برآوردهای مربوط به هزینه‌های مستقیم همه بخش‌های دولت فدرال را که در گزارش کمیته‌های هریک از دو مجلس آمده و بر حکومت‌های ایالتی، محلی و منطقه‌ای یا بخش خصوصی تأثیر می‌گذارد، را محاسبه کند. همچنین CBO می‌تواند تحلیل‌ها و مطالعاتی در مورد تأثیر طرح‌های پیشنهادی بر حکومت‌های ایالتی و محلی و بخش خصوصی بر اساس درخواست کمیته‌های کنگره ترتیب دهد. هر از گاهی قانون، CBO را موظف به ارائه تحلیل در مورد موضوعی خاص می‌کند. چنین گزارشاتی شامل هزینه‌های اداری مربوط به اصلاح امور مالی، ریسک مالی ناشی از شرکت‌های مورد حمایت دولت، مطلوبیت و امکان خصوصی‌سازی مجمع ملی مسکن فدرال و شرکت وام مسکن فدرال است. از طرف دیگر دفتر بودجه کنگره CBO به طور جداگانه برآوردهایی در مورد متغیرهای اقتصادی انجام می‌دهد. سقف هزینه‌ها در فرآیند بودجه ریزی سالانه آمریکا بر حسب دستگاه‌های اجرایی برای سال بودجه و چهار سال بعد تعیین می‌شود. معمولاً این ادارها سال دوم پیش‌بینی‌های چند سالانه دوره قبل شروع می‌کند و تعدیل‌های لازم را به عمل می‌آورد. برای در نظر گرفتن سیاست‌های جدید، معمولاً وجوه خاصی را

کنار می‌گذارند که به فعالیت‌ها یا پروژه‌های جدید اختصاص می‌یابد. سقف‌های بودجه دستگاه‌ها به‌عنوان راهنما هستند و اجباری نیستند. این اداره به وزارتخانه‌ها توصیه می‌کند این سقف را رعایت کنند ولی جریمه‌ای برای رعایت نکردن وجود ندارد، زیرا این سقف‌ها هنوز به تصویب رئیس‌جمهور نرسیده است. البته اگر دستگاه‌های اجرایی به تعدیل هزینه‌ها اقدام نکنند راهکارهای تعدیل هزینه را به دستگاه توصیه می‌کند (کردبچه، ۱۳۸۵: ۵۸)

وظیفه تخمین هزینه‌های طرح‌های اولیه

یکی از وظایف دفتر بودجه‌کنگره، تخمین هزینه‌های طرح‌هایی که در مرحله ابتدایی قرار دارند را نیز انجام می‌دهد و سعی می‌کند در مرحله مطرح شدن طرح در صحن علنی اصلاحات لازم را در آن به وجود آورد و برای تهیه شکل نهایی قانون در جلسه مشترک دو مجلس فعالیت‌هایی را انجام می‌دهد. تا آنجایی که منابع CBO به آن اجازه می‌دهد، به درخواست‌های انفرادی نمایندگان در مورد هزینه طرح‌ها نیز پاسخ می‌گوید. در گذشته، تخمین‌های CBO، هزینه‌های حکومت‌های محلی و ایالتی را نیز شامل می‌شد. در مارس ۱۹۹۵ با تصویب قانونی مسئولیت‌های CBO در این حوزه افزایش یافت. تخمین هزینه‌ها که توسط CBO انجام می‌شود تبدیل به بخش محوری فرایند قانونگذاری گردیده است و به نحو روزافزونی کمیته‌ها در مرحله تهیه لوایح و طرح‌ها به آن استناد می‌کنند. ملاکنگره را در موقعیتی قرار داد که قوه مجریه را مجبور به واکنش نمود. البته واکنشی که به لحاظ شکست در ویتنام که مهم‌ترین تجربه کشور بعد از آتش‌بس در کره بود، کاملاً از موضع ضعف تجلی‌یافت بازخوانی متن قانون اساسی با توجه به رفتار حکم و قاطع‌کنگره بدان معنا بود که این نظریه شکل گرفت که «ایده حق قانونی، به گونه‌ای که به وسیله قانون اساسی تصویر گردیده است، بخشی از قدرتهای سیاست‌جمهوری نمی‌باشد. آنچه باید بدان توجه داشت، این است که ماهیت حقوق قانونی دو قوه همچنان پای‌برجا بود، اما آنچه تغییر کرده بود نگرش نسبت به میزان قاطعیت در ابزار و تحقق قدرتهای قانونی است. کسانی که در دهه‌های قبل با جدیت فراوان خواهان مشروعیت بخشی به نقش قاطع رییس‌جمهور در شکل‌دادن به سیاست خارجی آمریکا بودند (دهشیار، ۱۳۸۳: ۴۳)

نحوه تخمین و تحلیل توسط دفتر بودجه‌کنگره

در مورد طرح‌های تخصیص بودجه، CBO تنها تخمین هزینه‌هایی که می‌تواند ناشی از مفاد آن طرح باشد را انجام می‌دهد. CBO برای کمیته‌های بودجه و تخصیص بودجه گزارشاتی در مورد فعالیت‌های کنگره تهیه می‌کند که نشان می‌دهد آیا این اقدامات در چارچوب محدودیت‌های بودجه مصوب بوده است یا خیر. علاوه بر تهیه این گزارش‌ها و تحلیل‌های قانونی که وظیفه CBO را تشکیل می‌دهد، این دفتر بر اساس درخواست رؤسای مجلسین

نیز تحلیل هایی را ارائه می دهد. اگر فرصت کافی باشد CBO می تواند به درخواست های شخصی نمایندگان نیز پاسخ دهد ولی اولویت های کار آن با درخواستهای کمیته است. CBO همچنین تحلیل های گوناگونی را ارائه می دهد از جمله تخمین هزینه های طرح هایی که نمایندگان کنگره ارائه کرده یا قصد ارائه دارند. اما در هر صورت درخواست های کمیته ها در اولویت کاری قرار می گیرند. CBO در حدی که منابعش اجازه می دهد به درخواست های شخصی نمایندگان پاسخ می گوید. این دفتر معمولاً روشها و مفروضات خود را بیان می کند و از این طریق بر عینی و بی طرفانه بودن تحقیقات خود تأکید می ورزد. انتشار تخمین ها و تحلیل ها از اصول دفتر بودجه کنگره می باشد؛ این دفتر کارهای تحلیلی خود را در دسترس اعضای کنگره و کارکنان آن و نیز عموم مردم قرار می دهد.

وظیفه دفتر بودجه کنگره تهیه برآوردهای هزینه های فدرال در مورد همه لوايح و طرحها جز طرحهای مربوط به تخصیص بودجه است که از جانب کمیته های هریک از دو مجلس ارائه شده اند. اعضای کمیته موظف اند، CBO را در هنگام ارائه، گزارش و نیز هنگامی که برآورد هزینه مورد نیاز است، مطلع کنند. به عنوان مثال، امکان دارد CBO برآورد هزینه ها را برای مجموعه ای از طرح هایی که در کمیته فرعی مطرح شده انجام دهد که می تواند در مرحله پیش نویس طرح یا اصلاح طرح باشد. همچنین، CBO می تواند برآورد هزینه را در مرحله طرح آن لایحه در صحن علنی یا لوایحی که از تصویب یکی از مجلسین گذشته است، انجام دهد. در مورد طرح های تخصیص بودجه، CBO تنها تخمین هزینه هایی که می تواند ناشی از مفاد آن طرح باشد را انجام دهد. همچنین CBO برای کمیته های بودجه و تخصیص بودجه گزارشاتی در مورد فعالیت های کنگره تهیه می کند که نشان می دهد آیا این اقدامات در چارچوب محدودیت های بودجه مصوب بوده است یا خیر. علاوه بر تهیه این گزارش ها و تحلیل های قانونی که وظیفه CBO را تشکیل می دهد، این دفتر بر اساس درخواست رؤسای کمیته ها یا رؤسای مجلسین نیز تحلیل هایی را ارائه می دهد. اگر فرصت کافی باشد CBO می تواند به درخواست های شخصی نمایندگان نیز پاسخ دهد ولی اولویت کاری آن با درخواست های کمیته ها است. درخواست یک کمیته عبارت است از درخواست کتبی یا شفاهی رئیس یا اعضای عالی رتبه آن کمیته اصلی یا فرعی. CBO از افرادی می خواهد تا درخواست های خود را کتباً ارائه کنند. (گوهری مقدم، ۱۳۸۲: ۱۲۳-۱۲۴)

تعیین استراتژی های بلند مدت برای بودجه ایالات متحده

یکی از وظایف دفتر بودجه کنگره تعیین استراتژی های بلند مدت برای بودجه می باشد. برنامه زمان بندی ۱۰ ساله CBO جهت تهیه بودجه، بیانگر تأثیر چشمگیری که تغییرات جمعیتی و افزایش جمعیت در سه دهه آینده بر بودجه فدرال خواهد داشت، نخواهد بود. بازنشستگی نسلی

برجمعیت و افزایش هزینه‌های تأمین اجتماعی، فشار رو به رشدی بر بودجه وارد خواهد آورد چرا که هزینه‌های تأمین اجتماعی و درمانی و سایر برنامه‌های مربوط به سالمندان را افزایش می‌دهد. از ۱۹۹۶، CBO چندین گزارش در مورد دورنمای درازمدت بودجه و نیز برخی از گزینه‌های سیاست‌گذاری کنترل رشد هزینه‌های چنین برنامه‌هایی تدوین کرده است. (گوهری مقدم، ۱۳۸۲: ۱۱۷) پس از تصویب طرح بودجه سالانه، کمیته‌های بودجه نقش اساسی در اجرای مفاد آن دارند. در این راستا CBO تأثیر طرح‌های مختلف ارائه‌شده توسط کمیته‌ها را بررسی می‌کند و برنامه تصویب قوانینی که بر بودجه تأثیر می‌گذارد را روزآمد می‌کند. علاوه بر این CBO گزارش‌های تحلیلی را برای کنگره و دولت تهیه می‌کند. همچنین در این خصوص از وسایل مؤثر کنگره برای CBO و برای نظارت بر امور مالی رسیدگی به لایحه بودجه است که از سوی رئیس جمهور به کنگره تقدیم می‌شود. کنگره بر اقلام بودجه دقیقاً نظارت می‌کند و حتی از بررسی جزئیات هم فروگذار نمی‌نماید. رئیس جمهور لایحه بودجه را اول به مجلس نمایندگان تقدیم می‌کند و مجلس مزبور نیز آن را برای کمیته اعتبارات که مخصوص رسیدگی به بودجه است ارسال می‌دارد. پس از بررسی بودجه در کمیته فرعی، کمیته اعتبارات مجموعه بودجه را تحت مطالعه قرار می‌دهد و آن را پس از بررسی تصویب می‌نماید و گزارش کار خود را برای مجلس نمایندگان می‌فرستد. مجلس نمایندگان بعد از شور بودجه را به تصویب می‌رساند و آن‌گاه به مجلس سنا می‌فرستد که پس از بحث و بررسی در مجلس سنا مورد تصویب قرار می‌گیرد ولی اگر تغییراتی در آن داده شود باید توسط کمیته مشترک، تغییرات تصویب شود و برای تصویب به دو مجلس سنا و نمایندگان بفرستد (مجموعه قوانین و مقررات برنامه و بودجه، ۱۳۷۶: ۳۰۷)

نظارت بر همه قوانین مربوط به هزینه‌ها و درآمدها

یکی از مهم‌ترین وظایف دفتر بودجه کنگره نظارت بر همه قوانین مربوط به هزینه‌ها و درآمدها است تا کنگره بداند که آیا اقداماتش با بودجه مصوب سالانه مطابقت دارد یا خیر؟ CBO برای کمیته‌های تخصیص بودجه و بودجه کنگره برنامه زمان‌بندی شده‌ای در مورد هزینه‌ها و مخارج تعیین می‌کند-هرچند عمده نظارت CBO در مورد قوانین مربوط به هزینه‌ها است. سیستم نظارت، همه لوايح و طرح‌هایی که بر بودجه تأثیر می‌گذارند از ابتدای طرح تا هنگام تصویب را در برمی‌گیرد. اما در این زمینه اصلاحات بودجه‌ای در آمریکا به دلیل نارضایتی ایالت‌ها از شیوه بودجه‌ریزی سنتی، انجام شد. یکی از کاستی‌های بودجه‌ریزی سنتی، کارایی پایین آن در تأمین نیازهای مدیران اجرایی بود. در ابتدا این اصلاحات اغلب برای کمک به مدیران اجرایی در بخش دولتی طراحی شده بودند، در حالی که مدیران ارشد دولتی، قوه مقننه و دفتر بودجه به گنجانیدن شاخص‌های عملکردی در حسابرسی عملکرد در دستگاه‌های

دولتی بی اعتنا بودند و از آن استفاده نمی کردند. در دهه ۱۹۶۰، بودجه ریزی عملیاتی به طور کلی در آمریکا کنار گذاشته شد، ولی شاخص های سنجش عملکرد در بودجه همچنان ادامه داشت (هاشمی و پورامین زاده، ۱۳۸۷: ۳۳)

علاوه بر این، دفتر بودجه کنگره طبق قانون اجرای بودجه موظف است کنگره را در مورد وقوع احتمالی رکود در سال آینده آگاه کند (ملاک این امر رشد اقتصادی واقعی کم تر از صفر در ۶ ماه متوالی است یا گزارشات وزارت تجارت در ۶ ماه متوالی رشد واقعی اقتصادی کم تر از یک درصد را نشان می دهد). در صورتی که رئیس جمهوری موافقت کند، کنگره می تواند محدودیت های قانونی در مورد تخصیص بودجه و سایر رویه های اجرای بودجه را تصویب کند. این رویکرد، ضمن اعطای اختیار به کنگره جهت ایجاد فرآیندی منسجم و همگون در مورد بودجه و تشکیل ستاد کنگره درباره بودجه، تلاش می کند که صلاحیت رییس جمهور نسبت به هزینه کردن منابع مالی را تحت نظارت درآورد. ریشه مشکل در همین جا نهفته است: قوه مجریه در این حوزه در برابر قوه مقننه از امتیازات عملی و عملیاتی برخوردار است. در حیطه عمل، این قوه مجریه است که می تواند در مورد زمان هزینه نمودن بودجه و یا انتقال آن بین حساب های مختلف که عملاً قدرت و اختیارات کنگره در زمینه امور مالی و بودجه را تضعیف می کند، تصمیم گیری نماید. در واقع، این عرصه ای غیر شفاف است که تعیین اینکه اقدامات قوه مجریه در کجا غیرمسئولانه و فاقد وجاهت قانونی می باشد را دشوار می سازد (نعیمی ارفع، ۱۳۸۲: ۱۱۰)

استخدام کارکنان و منابع مالی

تخصیص بودجه سالانه CBO، تعداد کارکنان آن را محدود می کند. تخصیص بودجه سال مالی ۱۹۷۶ به میزان ۱۹۳ پست بود. تخصیص بودجه در سال های بعد، تعداد کارکنان دفتر بودجه کنگره را به ۲۳۲ نفر تمام وقت افزایش داده است. CBO مرکزی است که در اختیار اقتصاددانان قرار دارد. بیش از ۷۰ درصد کارکنان حرفه ای این دفتر دارای مدارک عالی و اقتصاد یا سیاست گذاری های دولتی هستند. تقریباً تمامی اعضای حرفه ای دفتر تحصیلات دانشگاهی به میزان ۴ سال یا بیش تر دارند. سه چهارم اعضای دفتر دارای مدرک کارشناسی هستند. ۸۷ درصد بودجه CBO به کارکنان آن اختصاص می یابد و عمده هزینه دیگر مربوط به امور رایانه ای می شود. از آنجا که لازمه این کار آموزش و ارائه سازوکار جدید در ادارات محلی استانی است، مخاطبان پروژه تقدم آژانس ایالات متحده شوراهای استانی، دفاتر استانداری استان ها، کمیته حوزه اقلیم ها و وزارت برنامه ریزی و بودجه است (خواجه سروری و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۴)

هدف تخمین بودجه توسط دفتر بودجه کنگره

هدف تخمین بودجه توسط دفتر بودجه کنگره ارائه مبنایی به کنگره جهت محاسبه تغییرات پیشنهادی درباره قوانین مالیاتی و مخارج است. اولاً این تخمین ها، کنگره را در تصمیمات اخیر

خود در مورد بودجه کمک کرده و در ثانی نشان می‌دهد که در صورت عدم اتخاذ تصمیمات جدید در دوره پیش‌بینی شده، چه عواقبی به دنبال خواهد آمد. کمیته‌های بودجه از این تخمین‌ها برای تهیه گزارشات سالانه و ارائه دستورالعمل به کمیته‌های دیگر استفاده می‌کنند. CBO از این تخمین‌ها برای تخمین هزینه‌های قوانین پیشنهادی و نظارت بر برنامه‌ها استفاده می‌کند. در مورد درآمدها و برنامه‌های خدماتی نظیر بیمه تأمین خدمات اجتماعی و درمانی، عموماً برنامه‌های دفتر عدم تغییر قوانین موجود است. CBO مبنای تخمین‌های خود در مورد مخارج ضروری را که لوايح سالانه تخصیص بودجه بر آن نظارت دارد، جدیدترین طرح‌ها و موانع قانونی قرار می‌دهد. برای سال‌های مالی بین ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۲ قانون بودجه متوازن ۱۹۹۷، محدودیت‌هایی را در مورد مخارج ضروری وضع می‌کند این محدودیت‌ها نخستین بار در قانون اجرای بودجه ۱۹۹۰ وضع گردیده بود (بوشهری، ۱۳۳۸: ۸۳ و ۸۴)

سالانه بر اساس درخواست کمیته تخصیص بودجه سنا، CBO بودجه پیشنهادی رئیس‌جمهور را مورد تحلیل قرار می‌دهد و مشخص می‌کند که چگونه پیشنهادات درآمدی و هزینه‌ای رئیس‌جمهور بر مبنای تخمین‌های دفتر بودجه کنگره (CBO) تأثیر می‌گذارد. CBO در تحلیل خود از مفروضات و شیوه‌های تخمینی خود جهت بازنویسی بودجه پیشنهادی رئیس‌جمهور استفاده می‌کند. علاوه بر این، هنگامی که کنگره مشغول تصویب بودجه است، CBO به کمیته بودجه و سایر کمیته‌ها کمک می‌کند تا تأثیرات طرح‌های بودجه جایگزین را بررسی کنند. به طور منظم از دفتر خواسته می‌شود تا در مورد دورنمای اقتصادی و بودجه و سایر موضوعات مربوط به تهیه بودجه سالانه در برابر کمیته‌های کنگره گزارش دهد. در این مورد مجلس نمایندگان بودجه را بعد از شور به تصویب میرساند و آنگاه به مجلس سنا می‌فرستد مجلس سنا نیز آن را به کمیته اعتبارات خود که مخصوص مطالعه بودجه است محول می‌نماید. اگر کمیته‌هی فرعی مجلس سنا بودجه‌ای را که از مجلس نمایندگان فرستاده شده تغییر داده باشند یک کمیته مشترک از اعضای دو مجلس نمایندگان و سنا تشکیل می‌شود و بودجه در آن کمیته مورد شور قرار می‌گیرد، کمیته مشترک مکلف است که بین نظریه دو مجلس راجع باقلام بودجه توافق نظر بوجود آورد و بعد از حصول موافقت از طرف آن کمیته گزارشی برای دو مجلس فرستاده میشود و آنگاه بودجه‌ای که در کمیته مشترک به تصویب رسیده بار دیگر در دو مجلس نمایندگان و سنا تصویب می‌شود و نتیجه آن به رئیس‌جمهوری که رئیس قوه اجرائیه است ابلاغ می‌گردد (کاکوئی، ۱۳۴۹: ۱۰۴)

نتیجه گیری

این مطالعه به بررسی جایگاه مسوئیت های اخلاقی و قانونی دفتر بودجه کنگره در تعیین بودجه سالیانه در ایالات متحده می پردازد. روش مورد استفاده در این پژوهش به صورت توصیفی و تحلیلی می باشد و برای جمع آوری اطلاعات از رویکرد اسنادی استفاده شده است. یافته های مطالعه نشان می دهد که شناخت و درک نظام های مختلف بودجه ریزی، مستلزم شناسایی تحولاتی است که برای پاسخگویی به آنها، نظام ها و سامانه های مختلف بودجه ریزی طراحی و اجرا شده اند، که در این میان نقش دفتر بودجه کنگره بسیار پررنگ دیده می شود. گرچه واژه های نظارت و بازرسی اغلب به صورت مترادف به کار می رود لکن در معنی و مفهوم با یکدیگر تفاوت هایی دارند. به عبارت دیگر بازرسی یکی از روش های اعمال نظارت است، از آنجائی که تنظیم بودجه با دولت می باشد اما دفتر بودجه کنگره از نظر اخلاقی و قانونی هیچ وظیفه ای در تأیید آن ندارد و می تواند به آن را تغییر دهد و آن چه که از نظر قانونی مدنظر آن می باشد عمل نمائید، حتی به موجب مسوئیتی که قانون به این دفتر داده است می تواند تغییرات اساسی در بودجه اعمال نمائید و رئیس جمهور نیز ناگزیر از امضای آن می باشد و این خود نشان دهنده قدرت دفتر بودجه از نظر قانونی و اخلاقی است که دارا می باشد. دفتر بودجه کنگره بر اساس مسوئیت های قانونی و اخلاقی که در اختیار وی قرار داده شده است این فعل را به انجام می رساند. همچنین یکی از مهمترین عملکردهای دفتر بودجه کنگره تعیین استراتژی های بلندمدت و تخمین بودجه سالیانه و یا به عبارتی اصلاح ساختار ردیفی بودجه برای دولت می باشد. دفتر بودجه کنگره قدرت زیادی در ارائه نظریات شفاف برای کنگره درباره بودجه سالیانه دارد و می تواند اثراتی بسیار قوی بر شکل، ردیف و حتی اهداف بودجه سالیانه ایالات متحده بر جای بگذارد که این موضوع نشان از نظم سیستماتیک در نظارت بر بودجه سالیانه در ایالات متحده دارد.

فهرست منابع

۱. آرتور دیستال (۱۳۸۵). پوشش تروریسم خطوط هوایی، بیمه و توسعه، شماره ۷، صص ۵۳-۵۳.
۲. بوشهری، جعفر (۱۳۳۸). کنگره و نقش آن در سیستم حقوقی و حاکمیت ملی امریکا، کانون وکلا، شماره ۶۷ و ۶۸، صص ۷۹-۱۰۰.
۳. پناهی، علی (۱۳۸۴). بودجه ریزی عملیاتی (مفاهیم و الزامات)، مجلس و راهبرد، شماره ۴۷، صص ۱۱-۳۰.
۴. پور رضا، عسکر؛ اقدامی عربانی، مهری؛ خشنود، ارژنگ؛ یوسفی، مینو؛ جیواد، فرشته (۱۳۹۶). تاثیر مالیات بر ارزش افزوده بر مخارج و منابع بودجه دولت، تحقیقات جدید در علوم انسانی، شماره ۲۰، صص ۲۰۱-۲۱۲.
۵. جمشیدی، محمد (۱۳۹۱). مواجهه گفتمانی ایران و امریکا: از بیداری اسلامی تا اشغال وال استریت، مطالعات جهان، شماره ۳، صص ۱۴۵-۱۷۲.
۶. حسن آبادی، محمد؛ نجار صراف، علی رضا (۱۳۸۵). مسیر بودجه ریزی عملیاتی نوین، برنامه ریزی و بودجه، شماره ۱۰۱، صص ۷۱-۹۶.
۷. خدابخشی، هادی؛ جباری، مهرداد (۱۳۹۴). لزوم نظارت قبل و حین خرج در نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، مجله اقتصادی، شماره ۱ و ۲، صص ۵۳-۶۶.
۸. خدابخشی، هادی؛ جباری، مهرداد (۱۳۹۴). لزوم نظارت قبل و حین خرج در نظام بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، مجله اقتصادی، شماره ۱ و ۲، صص ۵۳-۶۶.
۹. خواجه سروری، غلامرضا؛ حکیم، محمد باقر؛ درویشی، داریوش (۱۳۹۴). رویکرد فرهنگی ایالات متحده امریکا در عراق ۲۰۱۴ (تحلیل محتوای فعالیت‌های آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده در عراق)، پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام، شماره ۱۷، صص ۱-۲۶.
۱۰. خورسندی، مرتضی؛ اسلام لوییان، کریم؛ ذوالنور، سید حسین (۱۳۸۸). تخمین شکاف محصول با تاکید بر سرمایه انسانی: مورد ایران، سیاست گذاری اقتصادی، شماره ۲، صص ۵۹-۹۸.
۱۱. دهشیار، حسین (۱۳۸۳). کنگره و ماهیت سیاست خارجی آمریکا، مطالعات منطقه ای، شماره ۱۹، صص ۲۵-۵۴.
۱۲. راسخ، محمد؛ رضایی، مهدی (۱۳۹۱). صلاحیت قوهی قانون گذاری در بودجه ریزی دولتی (مورد پژوهی کنگرهی ایالات متحدهی آمریکا)، تحقیقات حقوقی، ویژه نامه شماره ۹، صص ۱۳۱-۱۷۲.
۱۳. رستمی، ولی؛ برزگر خسروی، محمد (۱۳۹۳). ماهیت حقوقی بودجه (سند یا قانون)، پژوهشنامه حقوق اسلامی، شماره ۴۰، صص ۷۷-۱۰۰.

۱۴. رضایی، مهدی (۱۳۹۵). الزامات بودجه ریزی عملیاتی در ایران، پژوهش حقوق عمومی، شماره ۵۱، صص ۵۵-۸۰
۱۵. سایبانی، علیرضا؛ جعفری، زهرا (۱۳۹۶). جایگاه نظارت مالی در قانون اساسی و بررسی آن در آرای شورای نگهبان، پژوهش ملل، شماره ۱۷، صص ۷۱-۸۷
۱۶. سعیدا اردکانی، سعید؛ شاهی، طاهره؛ فرجام، رستم؛ موسی نژاد، فاطمه (۱۳۸۸). بودجه ریزی عملیاتی و چالش های آن در ایران، حسابدار رسمی، شماره ۸، صص ۱۴۱-۱۴۶
۱۷. غمامی، سید محمد مهدی (۱۳۹۵). بایسته های بودجه ریزی در دفاع اقتصادی مطالعه موردی آسیب ها و راهبردهای بودجه ریزی در جمهوری اسلامی ایران، آفاق امنیت، شماره ۳۱، صص ۶۵-۹۲
۱۸. فلورانس بوژه (۱۳۶۴). چهره پنهان آمریکا، مترجم: گروه سیاسی بنیاد پژوهشهای اسلامی؛ مشکوه، شماره ۸، صص ۱۶۶-۱۹۷.
۱۹. قدیم پور، جواد؛ طریقی، علی (۱۳۸۸). بودجه ریزی عملیاتی و رابطه آن با حسابرسی عملیاتی، دانش حسابرسی، شماره ۳۵، صص ۵۹-۶۸
۲۰. کاکوئی، حسین (۱۳۴۹). نظام حقوقی قوه مقننه و قضائیه و مجریه در آمریکا، مهنامه قضایی، شماره ۵۱، صص ۹۸-۱۰۵
۲۱. کردبچه، محمد (۱۳۹۳). اصلاح نظام بودجه ریزی، حسابرس، شماره ۷۱، صص ۴۸-۵۴
۲۲. گوهری مقدم، ابودر (۱۳۸۲). دفتر بودجه گنجره امریکا، مجلس و راهبرد، شماره ۴۰، صص ۱۱۳-۱۳۰.
۲۳. الماسی، حسن؛ اشرف پور، ابوالفضل (۱۳۹۲). شناسایی مبانی قانونی و حقوقی تفریغ بودجه و جایگاه دیوان محاسبات کشور در تهیه آن، بررسی های حقوقی، شماره ۵، صص ۱۰۵-۱۴۲
۲۴. الماسی، حسن؛ دهگان، محمود؛ حیدری، داریوش (۱۳۹۵). بررسی تاثیر گزارش تفریغ بودجه دیوان محاسبات کشور در اعمال نظارت بر عملکرد مالی دولت و اثربخشی بودجه های سالیانه، دانش حسابرسی، شماره ۶۳، صص ۳۵-۶۲
۲۵. مجموعه قوانین و مقررات برنامه و بودجه (۱۳۷۶). معاونت پشتیبانی امور مجلس، انتشارات سازمان برنامه و بودجه، مرکز مدارک اقتصادی-اجتماعی، چاپ اول، صص ۲۱
۲۶. محمدی، اسفندیار؛ نورملکی، ایوب (۱۳۹۵). بررسی چالش های موجود در استقرار بودجه ریزی نقدی عملیاتی در ایران، مطالعات اقتصاد، مدیریت مالی و حسابداری، شماره ۳، صص ۴۷-۵۹
۲۷. محمدیان، محمد؛ مهتری، زینب (۱۳۹۳). ساختار نظام حسابداری حاکم بر بودجه بندی عملیاتی: چالش ها و اصلاحات، مطالعات حسابداری و حسابرسی، شماره ۹، صص ۷۴-۹۳

۲۸. مومنی وصالیان، هوشنگ؛ دقیقی اصلی، علیرضا؛ زمانیان، محبوبه (۱۳۸۹). بررسی ارتباط درآمدهای مالیاتی و کسری بودجه دولت در اقتصاد ایران، علوم اقتصادی، شماره ۱۱، صص ۱۷۷-۲۰۰
۲۹. نعیمی ارفع، بهمن (۱۳۸۲). تعامل کنگره و رییس جمهور در سیاست خارجی آمریکا، مطالعات منطقه ای، شماره ۱۷، صص ۹۹-۱۴۲.
۳۰. نیکوکار، غلام حسین؛ جلالی، فرزانه؛ فلاح هروی، مهدیه؛ مشایخی، بیتا (۱۳۹۵). بررسی و شناسایی مشکلات تدوین لایحه تفریغ بودجه، مدیریت دولتی (دانشگاه تهران)، شماره ۲، صص ۳۴۹-۳۷۲
۳۱. هاشمی، سید حامد؛ پور امین زاده، سعیده (۱۳۸۷). بودجه ریزی عملیاتی؛ ابزاری برای بهبود روشها و برنامه ها در دانشگاه با نگاهی ویژه به سیستم abc، برنامه ریزی و بودجه، شماره ۱۰۷.
۳۲. ولیخانی، ماشاءاله؛ صفری، احمدرضا (۱۳۹۱). آسیب شناسی نظام بودجه ریزی عملیاتی و ارائه راهکارهای بهبود آن، حسابداری و مدیریت مالی، شماره ۱۱، صص ۱۳۵-۱۴۷
۳۳. یوسف نژاد، ابوالفضل (۱۳۸۸). مراحل تکاملی نظام بودجه ریزی و تجربه ایران، دانش حسابداری، شماره ۳۵، صص ۶۹-۸۱
34. Blondal jpn R, Drink- jan Kraan and Michael ruffner(2003). Budgeting in the united states.
35. CBO(2004). Mission of congreeional budget office, CBO, Washington DC, www. Cbo.gov/AboutCBO.cfm.
36. Linert, Lan (2004). The Legal Framework for Budget System (Case Studies of Selected OECD Countries: United States), OECD Journal on Budgeting (Special Issue) Vol. 4 performance, No3